

Prof.dr.mr. Elisabetta Manunza

Ideale grenzen van aanbestedingsrecht

Elisabetta Manunza is bijzonder hoogleraar Internationaal en Europees aanbestedingsrecht aan het Europa Instituut van de Universiteit Utrecht.

De Europese en de Nederlandse overheid hebben ervoor gekozen om de inkoop van de overheid (*eigendomsverwerving*) aan competitieve procedures te onderwerpen waaraan meerdere private partijen mogen deelnemen, in het bijzonder om gemeenschapsgelden efficiënter te besteden – door de beste kwaliteit tegen de laagste prijs te verkrijgen – en burgers gelijke kansen te gunnen om overheidsopdrachten te verwerven.

Deze positieve effecten van de aanbesteding zijn in diverse onderzoeken bevestigd. Dienen dezelfde uitgangspunten niet te gelden in geval de overheid haar eigendom *vervreemdt* dan wel *bezwaart*, zoals bij privatiseringen of bij de toedeling van rechten, zoals frequentieruimtes voor UMTS of vergunningen voor kansspelen? Ook in deze situaties zouden doelmatigheidsaspecten –

een hogere verkoopprijs innen via competitieve procedures –, en rechtmatigheidsaspecten – gelijke behandeling van burgers – nagestreefd kunnen worden.

Wanneer men vraagt wat de beste wijze is om de markt voor overheidstransacties zodanig te ordenen dat de grootste economische en maatschappelijke voordelen te behalen zijn, dan zullen de bestaande grenzen van het aanbestedingsrecht verschuiven. Want de voordelen die objectieve, transparante, non-discriminatoire competitieve *toedelings*- dan wel *verdelings*procedures teweegbrengen, zijn te realiseren bij veel meer soorten transacties tussen overheid en particuliere partijen, dan nu op grond van de regelgeving het geval is.

Er zijn ook veel activiteiten die de overheid niet opdraagt aan derden, maar zelf uitvoert. De keuze

lijkt veelal niet op rationele gronden gemaakt te worden.

Daarom gaat aan de uitbreiding van aanbestedingsverplichtingen nog een belangrijke *voorvraag* vooraf: zou een moderne economie gebaat zijn bij de invoering van regels die de keuze van de overheid om bepaalde taken zelf uit te voeren in plaats van aan de markt over te laten, aan objectieve, transparante, niet-discriminerende criteria onderwerpen? Op welke wijze dient de overheid te

beslissen of zij zelf of de particuliere markt bijvoorbeeld het huisvuil beter kan ophalen en verwerken, forensisch onderzoek dient te verrichten, en gezondheidsdiensten dient te verstrekken?

Een (nader te definiëren) geobjectiveerd besliscriterium om vast te stellen of de overheid of de markt het beste mechanisme is, dient georiënteerd te zijn op het welzijn van de burgers, in plaats van op politieke en ambtelijke overwegingen. ●

Stelling: Een geobjectiveerd besliscriterium om vast te stellen of de overheid of de markt het beste mechanisme is, dient georiënteerd te zijn op het welzijn van de burgers, in plaats van op politieke en ambtelijke overwegingen.